

Vedlegg 4 – Momentum budsjettnotat

Kommunale gebyrer - Budsjett 2024

Åsnes kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost.

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene.

Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2019 i sin helhet være disponert innen 2024.

Utfordringer med selvkostbudsjettet

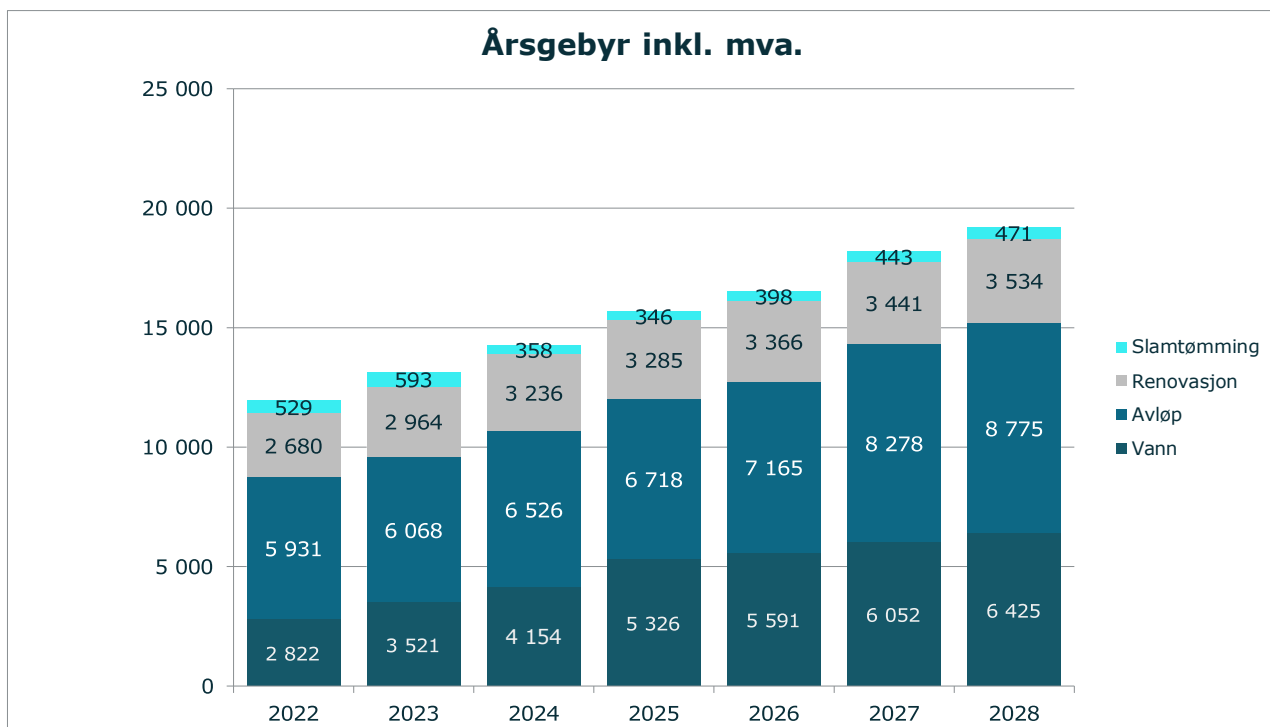
Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er anslått å bli 4,69 % i 2024. Budsjettet er utarbeidet den 5. oktober 2022. Tallene for 2022 viser endelig etterkalkyle, tallene for 2023 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2024 til 2027 er budsjett-/økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vann, avløp, renovasjon og slamtømming

Fra 2023 til 2024 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 8,6 %, hvor vann øker mest i prosent med 18,0 %. Slamtømming reduseres med 39,7 %. I perioden 2022 til 2027 øker samlet gebyr med kr 6 253, fra kr 11 961 i 2022 til kr 18 214 i 2027. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 8,8 %. Gebyreksempelene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 120 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Gebyrendring fra året før	2024	2025	2026	2027	2028
Vann	18,0 %	28,2 %	5,0 %	8,2 %	6,2 %
Avløp	7,6 %	2,9 %	6,6 %	15,5 %	6,0 %
Renovasjon	9,2 %	1,5 %	2,5 %	2,2 %	2,7 %
Slamtømming	-39,7 %	-3,1 %	14,8 %	11,3 %	6,5 %
Samlet endring	8,6 %	9,8 %	5,4 %	10,3 %	5,4 %

Åsnes kommune benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etterkalkulasjon av kommunale gebyrer. Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

Forslaget til gebyrsatser for 2024 er utarbeidet av Åsnes kommune i samarbeid med Momentum Solutions AS som har mer enn 19 års erfaring med selvkostberegninger og -rådgivning og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost.

Vann - 2022 til 2028

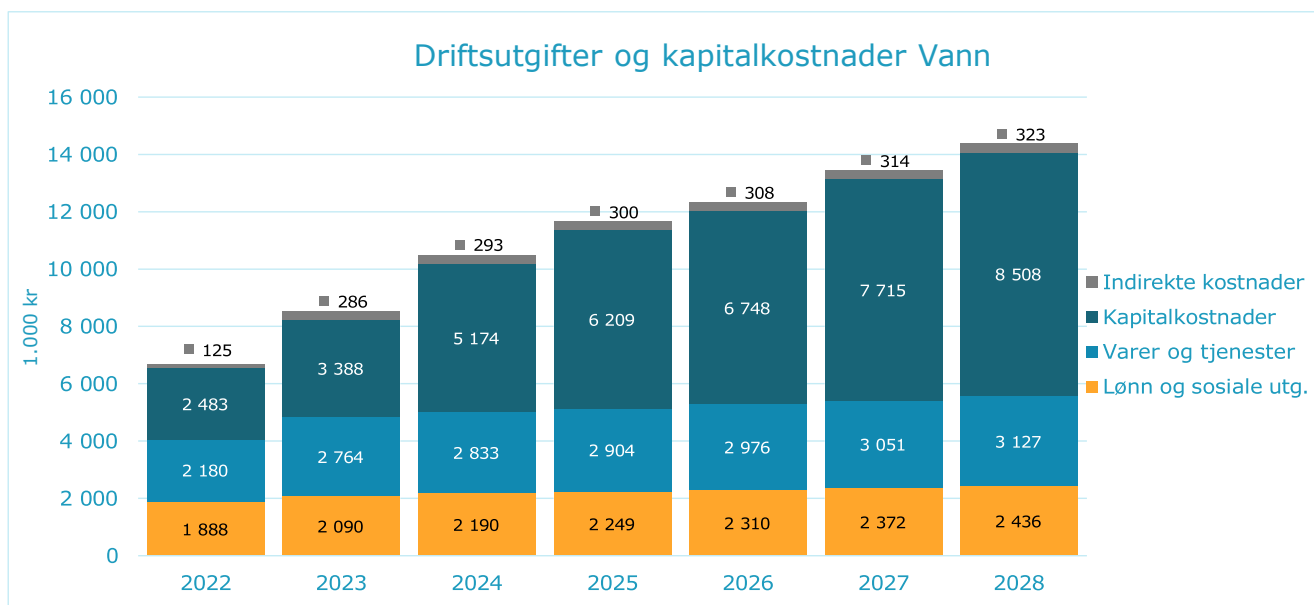
Gebyrsetter - Vann 2022 til 2028

De samlede gebyrinntektene for vann i Åsnes kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2024 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 1 882 kroner og forbruksgebyret bør settes til 18,94 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 4 154 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 120 m³.

Gebyrsatser, Vann (inkl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	1 125	1 125	1 882	2 413	2 533	2 742	2 911
Endring, abonnementsgebyr		0,0 %	67,3 %	28,2 %	5,0 %	8,2 %	6,2 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	14,14	19,96	18,94	24,28	25,49	27,59	29,29
Endring, forbruksgebyr		41,2 %	-5,1 %	28,2 %	5,0 %	8,2 %	6,2 %
Årsgebyr ved 120 m³ årlig forbruk	2 822	3 521	4 154	5 326	5 591	6 052	6 425
Endring fra året før		24,8 %	18,0 %	28,2 %	5,0 %	8,2 %	6,2 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Vann

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for vann i Åsnes kommune frem mot 2028.

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å øke med 23,73 %, hvorav kapitalkostnadene øker mest med omtrent 1 786 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 49,32 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 3,3 millioner kr fra 2024 til 2028 som følge av planlagte investeringer.

Selvkostoppstilling Vann

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	1 888	2 090	2 190	2 249	2 310	2 372	2 436
11*** Varer og tjenester	977	1 431	1 467	1 503	1 541	1 579	1 619
12*** Varer og tjenester	1 120	1 199	1 229	1 260	1 291	1 324	1 357
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	83	134	137	141	144	148	152
14*** Overføringsutgifter	15	0	0	0	0	0	0
15*** Finansutgifter mv. ekskl. 155 og 159	0	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	4 082	4 854	5 023	5 153	5 286	5 423	5 563
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	1 320	1 336	2 009	2 430	2 643	3 182	3 217
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	1 163	2 052	3 165	3 778	4 105	4 533	5 292
Sum kapitalkostnader	2 483	3 388	5 174	6 209	6 748	7 715	8 508
Indirekte kostnader (drift og kapital)	125	286	293	300	308	314	323
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-77	-103	-104	-105	-106	-107	-108
Gebyrgrunnlag	6 613	8 424	10 386	11 556	12 236	13 346	14 287
Gebyrinntekter	5 675	6 500	8 737	11 315	11 997	13 116	14 063
Tilknytningsgebyr	110	489	1 830	489	489	489	489
Selvkostresultat	-828	-1 436	181	248	250	259	265
Selvkost dekningsgrad i %	85,82 %	77,15 %	84,12 %	97,91 %	98,05 %	98,28 %	98,43 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	1 176	375	-1 076	-941	-731	-508	-265
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-828	-1 436	181	248	250	259	265
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	27	-15	-46	-37	-27	-17	-6
Selvkostfond 31.12	375	-1 076	-941	-731	-508	-265	-6

Avløp - 2022 til 2028

Gebyrsetter - Avløp 2022 til 2028

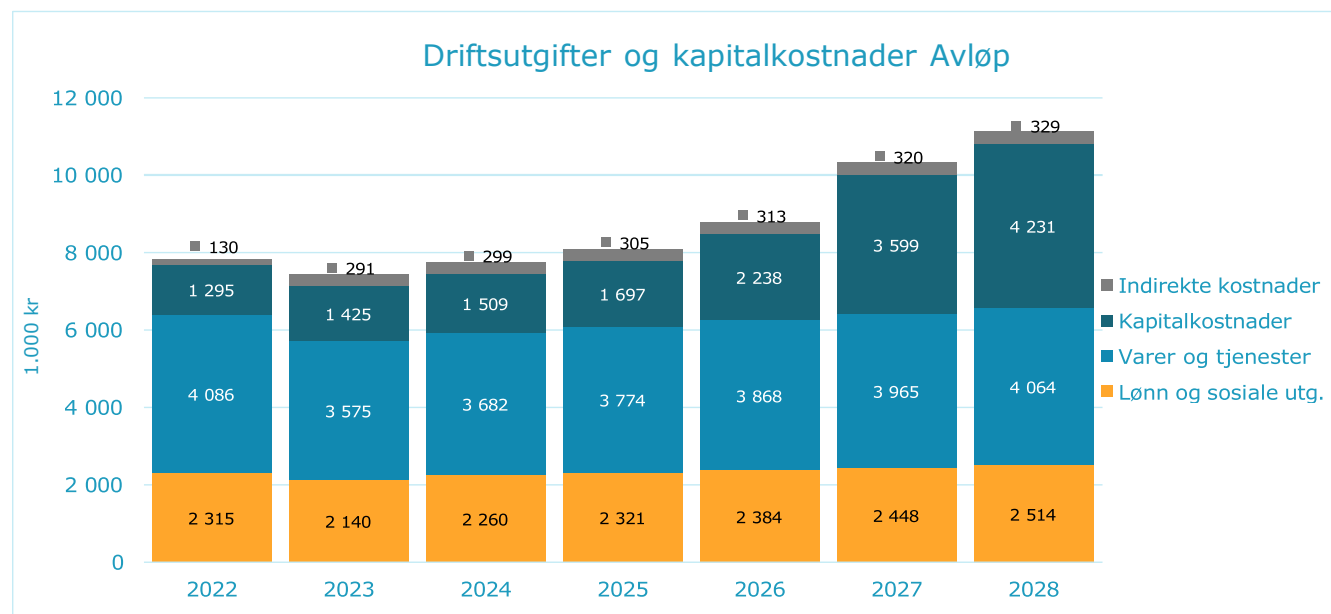
De samlede gebyrinntektene for avløp i Åsnes kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten.

Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2024 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 1 053 kroner og forbruksgebyret bør settes til 45,61 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 6 526 kroner for en standardabbonent med årlig vannforbruk på 120 m³.

Gebyrstyper, Avløp (inkl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Abonnementsgebyr (kr/abbonent)	1 125	1 125	1 053	1 172	1 531	2 437	2 837
Endring, abonnementsgebyr		0,0 %	-6,4 %	11,4 %	30,6 %	59,2 %	16,4 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	40,05	41,19	45,61	46,21	46,95	48,68	49,49
Endring, forbruksgebyr		2,8 %	10,7 %	1,3 %	1,6 %	3,7 %	1,7 %
Årsgebyr ved 120 m³ årlig forbruk	5 931	6 068	6 526	6 718	7 165	8 278	8 775
Endring fra året før		2,3 %	7,6 %	2,9 %	6,6 %	15,5 %	6,0 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Avløp

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for avløp i Åsnes kommune frem mot 2028.

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å øke med 4,36 %, hvorav lønnsutgiftene øker mest med omtrent 120 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 19,47 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 2,7 millioner kr fra 2024 til 2028 som følge av planlagte investeringer.

Selvkostopstilling Avløp

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	2 315	2 140	2 260	2 321	2 384	2 448	2 514
11*** Varer og tjenester	1 794	1 990	2 049	2 100	2 153	2 207	2 262
12*** Varer og tjenester	1 616	1 163	1 198	1 228	1 258	1 290	1 322
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	676	422	435	446	457	469	480
14*** Overføringsutgifter	372	0	0	0	0	0	0
15*** Finansutgifter mv. ekskl. 155 og 159	0	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	6 773	5 715	5 942	6 095	6 252	6 413	6 578
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	837	860	822	714	694	1 433	1 523
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	458	565	687	983	1 544	2 166	2 708
Sum kapitalkostnader	1 295	1 425	1 509	1 697	2 238	3 599	4 231
Indirekte kostnader (drift og kapital)	130	291	299	305	313	320	329
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-31	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	8 167	7 430	7 749	8 097	8 803	10 332	11 138
Gebyrinntekter	6 998	6 613	7 539	7 868	8 569	10 229	11 038
Tilknytningsgebyr	25	277	100	100	100	100	100
Selvkostresultat	-1 144	-540	-111	-130	-134	-3	-0
Selvkost dekningsgrad i %	85,68 %	89,00 %	97,28 %	97,16 %	97,34 %	99,00 %	99,10 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	1 961	866	352	255	134	3	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-1 144	-540	-111	-130	-134	-3	-0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	49	27	14	9	3	0	0
Selvkostfond 31.12	866	352	255	134	3	0	0

Renovasjon - 2022 til 2028

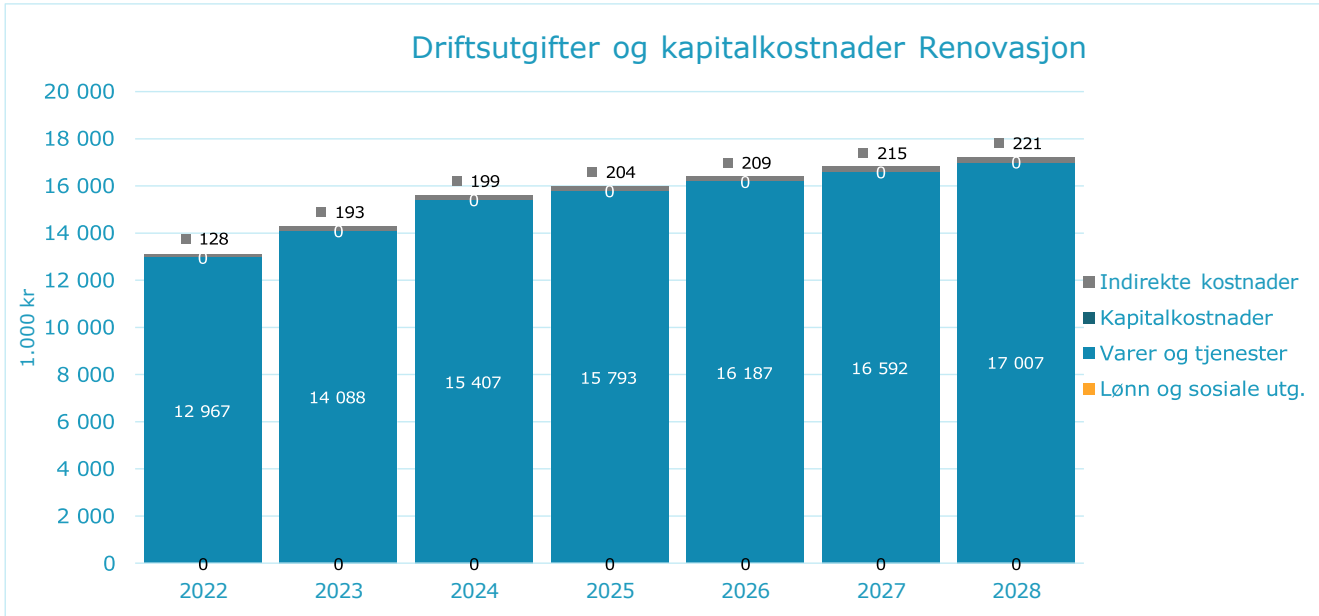
Gebyrsetter - Renovasjon 2022 til 2028

De samlede gebyrinntektene for renovasjon i Åsnes kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2024 er det beregnet at normalgebyret vil være 3 236 kroner. Normalgebyret som er vist i tabellen nedenfor er Renov. A, C, D1-1. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.

Gebyrsetter, Renovasjon (inkl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Normalgebyr (kr/vare)	2 680	2 964	3 236	3 285	3 366	3 441	3 534
<i>Endring fra året før</i>		10,6 %	9,2 %	1,5 %	2,5 %	2,2 %	2,7 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Renovasjon

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for renovasjon i Åsnes kommune frem mot 2028.

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å øke med 9,37 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 1 319 000 kroner.

Selvkostoppstilling Renovasjon

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
11*** Varer og tjenester	20	0	0	0	0	0	0
12*** Varer og tjenester	20	270	277	284	291	298	305
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	12 927	13 818	15 131	15 509	15 897	16 294	16 701
14*** Overføringsutgifter	13	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	12 979	14 088	15 407	15 793	16 187	16 592	17 007
Indirekte kostnader (drift og kapital)	128	193	199	204	209	215	221
Gebyrgrunnlag	13 108	14 281	15 606	15 997	16 397	16 807	17 228
Gebyrinntekter	13 064	14 510	15 774	16 014	16 411	16 773	17 227
Selvkostresultat	-44	229	168	18	14	-34	-1
<i>Selvkost dekningsgrad i %</i>	99,67 %	101,60 %	101,08 %	100,11 %	100,08 %	99,80 %	100,00 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	-324	-380	-163	1	19	34	1
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-44	229	168	18	14	-34	-1
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-12	-12	-4	0	1	1	0
Selvkostfond 31.12	-380	-163	1	19	34	1	0

Slamtømming - 2022 til 2028

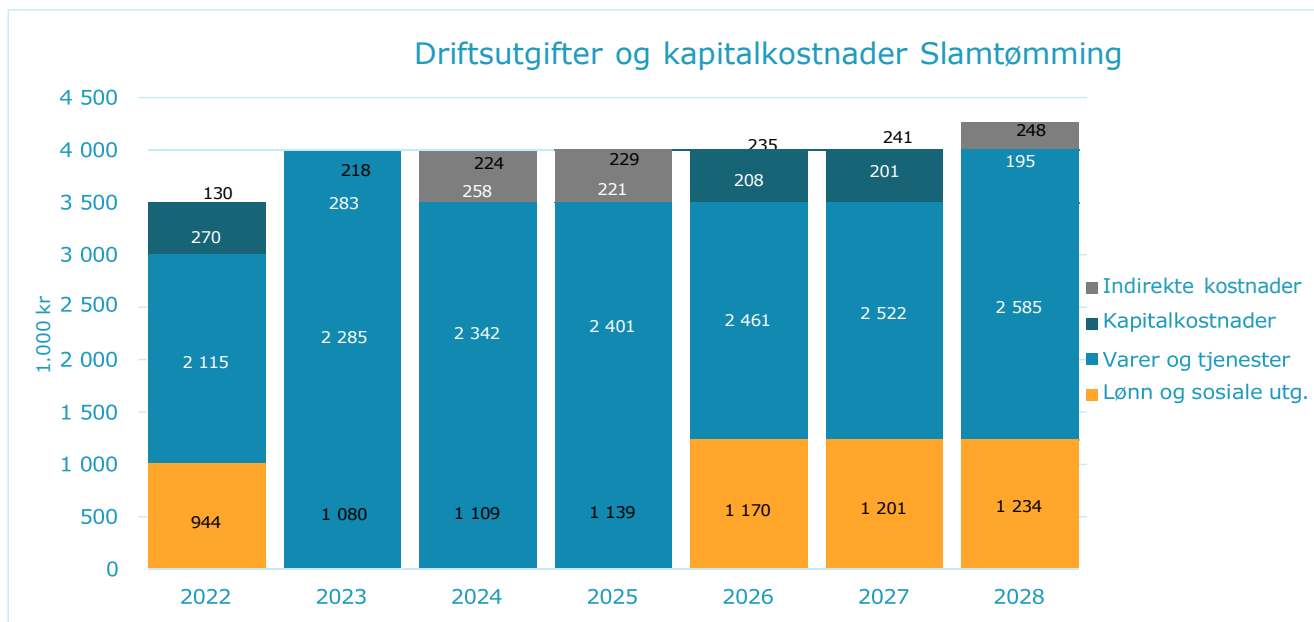
Gebyrsetter - Slamtømming 2022 til 2028

De samlede gebyrinntektene for slamtømming i Åsnes kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. For 2024 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for slamtømming bør settes til 358 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette er en endring på -235 kroner fra 2023 til 2024. Normalgebyret som er vist i tabellen nedenfor er 400 Septik 1/1 Avgift. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.

Gebyrsetter, Slamtømming (inkl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Normalgebyr (kr/vare)	529	593	358	346	398	443	471
Endring fra året før		12,1 %	-39,7 %	-3,1 %	14,8 %	11,3 %	6,5 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Slamtømming

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for slamtømming i Åsnes kommune frem mot 2028.

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å øke med 1,91 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 57 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 6,55 % av de totale kostnadene og forventes å reduseres med 63 039 kr fra 2024 til 2028.

Selvkostoppstilling Slamtømming

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	944	1 080	1 109	1 139	1 170	1 201	1 234
11*** Varer og tjenester	357	149	152	156	160	164	168
12*** Varer og tjenester	72	81	83	85	87	90	92
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	1 686	2 055	2 106	2 159	2 213	2 268	2 325
14*** Overføringsutgifter	8	0	8	9	9	9	9
Direkte driftsutgifter	3 067	3 365	3 459	3 548	3 639	3 732	3 828
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	190	190	168	142	136	136	136
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	81	93	90	79	72	65	59
Sum kapitalkostnader	270	283	258	221	208	201	195
Indirekte kostnader (drift og kapital)	130	218	224	229	235	241	248
Gebyrgrunnlag	3 467	3 866	3 941	3 998	4 082	4 175	4 271
Gebyrinntekter	4 183	5 010	3 020	2 923	3 359	3 740	3 988
Selvkostresultat	715	1 144	-922	-1 075	-723	-434	-283
Selvkost dekningsgrad i %	120,63 %	129,60 %	76,62 %	73,11 %	82,28 %	89,59 %	93,38 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	1 140	1 908	3 162	2 368	1 375	696	283
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	715	1 144	-922	-1 075	-723	-434	-283
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	53	111	127	82	45	21	6
Selvkostfond 31.12	1 908	3 162	2 368	1 375	696	283	6

Utslippstillatelse og kontrollgebyr - 2022 til 2028

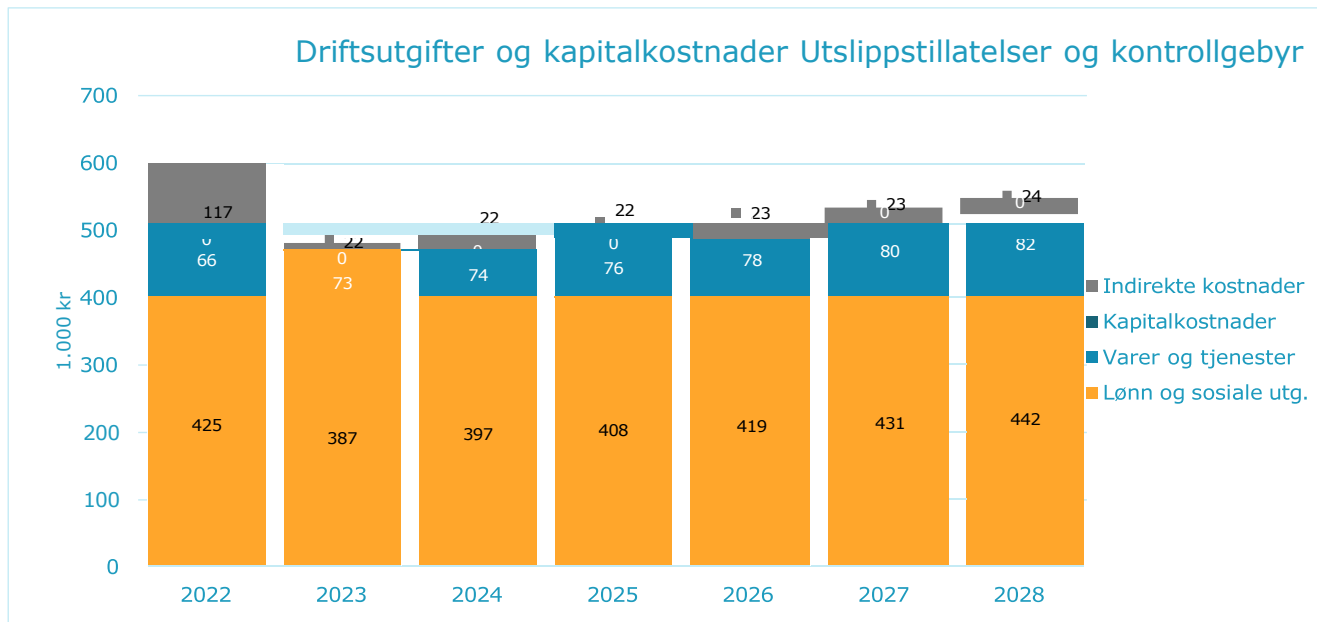
Gebyrsetter - Utslippstillatelse og kontrollgebyr 2022 til 2028

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenesteområdet. For årene etter 2023 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå vedtatt kostnadsdekning.

Driftsinntekter, Utslippstillatelse og kontrollgebyr	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsinntekter	609 036	738 236	424 217	421 614	436 641	471 758	488 447
Endring fra året før		21,2 %	-42,5 %	-0,6 %	3,6 %	8,0 %	3,5 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Utslippstillatelse og kontrollgebyr

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for utslippstillatelse og kontrollgebyr i Åsnes kommune frem

Fra 2023 til 2024 forventes de totale kostnadene å øke med 2,67 %, hvorav lønnsutgiftene øker mest med omtrent 10 000 kroner.

Selvstopstilling Utslippstillatelse og kontrollgebyr

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	425	387	397	408	419	431	442
11*** Varer og tjenester	10	9	9	9	10	10	10
12*** Varer og tjenester	20	14	14	14	15	15	15
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	36	50	51	53	54	55	57
Direkte driftsutgifter	490	460	472	484	497	511	524
Indirekte kostnader (drift og kapital)	117	22	22	22	23	23	24
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-1	-70	-71	-73	-75	-77	-79
Gebyrgrunnlag	607	412	423	434	445	457	470
Gebyrinntekter	608	669	353	349	362	395	410
Selvkostresultat	2	257	-70	-85	-84	-62	-60
Selvkost dekningsgrad i %	100,26 %	162,45 %	83,50 %	80,35 %	81,21 %	86,40 %	87,28 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	57	61	326	270	195	118	60
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	2	257	-70	-85	-84	-62	-60
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	2	8	14	10	7	4	1
Selvkostfond 31.12	61	326	270	195	118	60	1